

МЕХАНІЗМ ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ

доц. Старченко Л.В., студент Петренко В.В.

Одним із пріоритетних напрямів розвитку економіки у ринкових умовах є впровадження інновацій у виробництво. Сучасний вітчизняний ринок інновацій передбачає створення реальних умов для переходу економіки на інноваційно-інвестиційну модель розвитку.

Реалізація такої моделі спонукає підприємства продукувати інноваційні товари і послуги. Однак на сьогодні інноваційна діяльність у більшості підприємств України не здійснюється, а поодинокі спроби впровадження інновацій стримуються безліччю перешкод на мікро- та макрорівнях.

Реалізація нової інноваційної стратегії розвитку і повноцінне використання інноваційного потенціалу в інтересах оновлення виробництва – реальний шанс для України досягти рівня високотехнологічної розвиненої держави. Незважаючи на це, інноваційна сфера з огляду на фінансове забезпечення функціонує в критичних умовах. У розрахунку на одного спеціаліста в інноваційній діяльності в Україні сьогодні витрачається в сто разів менше коштів, ніж у Франції, Великій Британії, Німеччині.

Характерною особливістю України є й те, що вона має вищий рівень інноваційного потенціалу порівняно з виробничим. Проте економічна криза призводить до скорочення використання досліджень інноваційних процесів. Тому без допомоги і підтримки держави вітчизняний інвестор не здатний фінансувати великі інноваційні проекти, навіть якщо вони мають гарантований успіх. Дані, оприлюднені Головою Державного агентства з інвестицій та інновацій, свідчать про мізерний рівень державного фінансування регіональних і галузевих інноваційних проектів, що й змушує підприємства шукати альтернативні джерела фінансування. Саме тому актуальною є проблема визначення та аналізу тих умов, за яких підприємства мали б змогу активно впроваджувати в виробництво інноваційні розробки.

Найголовнішою перешкодою на шляху активізації інноваційного процесу на підприємствах України стала практика ігнорування законодавства або призупинення дії статей законів, які стосувалися фінансування інноваційної діяльності.

Для створення ефективного механізму фінансування інноваційного розвитку підприємств необхідно використовувати диверсифікований інструментарій державної підтримки, який повинен враховувати світовий досвід і національні особливості діяльності вітчизняних підприємств.

Так, для підприємств, які тільки розпочинають або відроджують інноваційну діяльність, повинна бути впроваджена система специфічних заходів різнобічної підтримки і, насамперед, поліпшення фінансового забезпечення. Окрім таких загальновідомих методів, як встановлення податкових знижок, надання пільгових кредитів, використання прискорених методів амортизації обладнання тощо, доцільно впровадити систему державних гарантій і страхування інноваційної діяльності, грантів, розробити та задіяти механізми технічної підтримки і передачі у користування приватних підприємств державних технологій і ноу-хау (що призведе до зниження витрат).

Особлива увага має бути приділена залученню коштів приватних інвесторів для фінансування інноваційної діяльності. Як пряма державна підтримка, так і сприяння залученню приватних ресурсів можуть бути оптимально реалізовані в межах відповідних державних програм. Для збільшення обсягів фінансового забезпечення інноваційної діяльності підприємств необхідно вирішити цілу низку проблем становлення інноваційного сектора в Україні: комерціалізація інноваційної продукції; надвисокі ризики інноваційної діяльності; нецільове та неефективне використання фінансових ресурсів, спрямованих на підтримку інноваційної діяльності тощо.

Отже, фінансування інноваційної діяльності підприємств виступає основою науково-технічного прогресу й технологічної модернізації виробничих потужностей і зміцнення їх конкурентних позицій на вітчизняному та світовому ринку.